בְּמִנְחָה קוֹרִין אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ עֶשְׂרָה פְּסוּקִים אוֹ יוֹתֵר. וְכֵן בְּשֵׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וְכֵן לַשַּׁבָּת הַבָּאָה בְּשַׁחֲרִית מַתְחִילִין מֵאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ וְקוֹרֵא עַד סוֹף הַסֵּדֶר. וְעַל דֶּרֶךְ זוֹ קוֹרִין כָּל הַשָּׁנָה וּמַפְטִירִין בְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת בְּנָבִיא מֵעֵין שֶׁקָּרָא בַּתּוֹרָה: ב וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים הָרִאשׁוֹן קוֹרֵא שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים מְפָרָשַׁת צַו. וְהַשֵּׁנִי חוֹזֵר וְקוֹרֵא פָּסוּק שְׁלִישִׁי שֶׁקָּרָא הָרִאשׁוֹן וּשְׁנֵי פְּסוּקִים שֶׁאַחֲרָיו כְּדֵי שֶׁיִּשְׁיֵר בַּפָּרָשָׁה שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים. וְהַשְּׁלִישִׁי קוֹרֵא שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים שֶׁשִּׁיֵּר הַשֵּׁנִי עִם וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת. וְהָרְבִיעִי קוֹרֵא וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם וְאִם חָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת מוֹצִיאִין שְׁנֵי סְפָרִים בְּשַׁחֲרִית. בְּאֶחָד קוֹרִין בּוֹ בְּסֵדֶר אוֹתָהּ שַׁבָּת, וּבַשֵּׁנִי קוֹרֵא בּוֹ הַמַּשְׁלִים וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם, וְהַמַּפְטִיר קוֹרֵא עִנְיַן רֹאשׁ חֹדֶשׁ. וּמַפְטִירִין וְהָיָה מִדֵּי חָדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ. וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת מַפְטִירִין חָדְשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׂנְאָה נַפְשִׁי. וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּאֶחָד בְּשַׁבָּת מַפְטִירִין בְּשַׁבָּת שֶׁלְּפָנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ:

from "These are the generations of Noah," ten verses or more. So, too, on Monday and on Thursday. On the following Sabbath, at *shaharit* they begin at "These are the generations of Noah" and read to the end of the portion. They read in this manner throughout the year. And on each Sabbath they read the *haftarah* from the Prophets, about a subject similar to what was read in the Torah. (2) On *Roshei Hodashim* [New Moons], the first person reads three verses from the portion of "Command the children of Israel." (Numbers 28) The second one rereads the third verse read by the first one, and the following two verses, so that three verses will remain in the section. The third one reads the three verses left [over] by the second one, together with "And on the Sabbath day." (ibid., verses 9-10) The fourth one reads "And on your New Moons." (ibid., verses 11-15) If the New Moon falls on the Sabbath, two Torah scrolls are taken out at *Shaharit*. In the first, the portion of the week is read. In the second, the last Reader reads "And on your New Moons." The Reader of the *haftarah* reads the section in the Torah dealing with the New Moon, and the *haftarah* is the passage concluding with "And it will be from one New Moon to another." (Isaiah 66:1-24) If the New Moon of Av falls on the Sabbath, the *haftarah* is the passage that includes "Your New Moons and your appointed seasons My soul hates." (Isaiah 1:1-27) If the New Moon falls on a Sunday, then on the preceding Sabbath, the *haftarah* is "And Yehonatan said to him, 'Tomorrow is the New Moon' " (I Samuel 20:18-42).

VA'ETHANAN FOR MONDAY ואתחנן ליום שני

TORAH תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

כט **וַנֵּשֶׁב בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר: פ** וַיְהִי בְּנָא בְחֵילָתָא לְקֶבֶל בֵּית פְּעוֹר: **ד**

א **וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי**

(29) And we dwelled in the valley opposite Bet Peor. **4** **(1)** And now, O Israel, hearken to the statutes and to the judgments which I teach you to do, in order

RASHI רש"י

(29) And we dwelled in the valley [opposite Bet Peor] — *And you attached*

(כט) **וַנֵּשֶׁב בַּגַּיְא וגו'.** וְנִצְמַדְתֶּם לַעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים,

מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יְדוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם: וּכְעַן יִשְׂרָאֵל שְׁמַע לְקְיָמַיָּא וּלְדִינַיָּא דִּי
אֲנָא מְאַלֵּף יָתְכוֹן לְמֶעְבַּד בְּדִיל דְּתֵיחוֹן וְתֵיתוּן וְתֵירְתוּן יָת אַרְעָא דִּי יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְכוֹן יָהֵב
לְכוֹן: ב לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ
מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְדוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם:
לָא תּוֹסְפוּן עַל פִּתְגָמָא דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן וְלָא תִמְנְעוּן מִנֵּה לְמִטַּר יָת פִּקּוּדַיָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן
דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן: ג עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל
פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַּעַל־פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְדוָה
אֱלֹהֶיךָ מִקִּרְבֶּךָּ: עֵינֵיכוֹן חָזָן יָת דִּי עֲבַד יְיָ בְּבַעַל פְּעוֹר אֲרֵי כָּל גַּבְרָא דִּי אֲזַל בָּתַר
בַּעַל פְּעוֹר שֵׁצֵיהּ יְיָ אֱלָהָךְ מִבֵּינָךְ:

that you may live, and go in and possess the land which the Lord, God of your fathers, gives you. (2) Do not add to the word which I command you, nor diminish from it, that you may observe the commandments of the Lord your God which I command you. (3) Your eyes have seen what the Lord did at Baal Peor; for every man that went after Baal Peor, the Lord your God exterminated from among you.

RASHI **רש"י**

וְאַף עַל פִּי כֵן - (א) **וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל הַחֻקִּים.** וְהַכֹּל מָחוּל לָךְ, וְאֲנִי לֹא זָכִיתִי לִמָּחֵל לִי: (ב) **לֹא תֹסִיפוּ.** כְּגוֹן חָמֵשׁ פָּרָשִׁיוֹת בִּתְפִלִּין חֲמֵשֶׁת מִינִין בְּלוּלָב וְחָמֵשׁ צִיצִיוֹת וְכֵן לֹא תִגְרְעוּ:

yourselves to idol worship, yet, even so, (1) **And now, O Israel, hearken to the statutes —** *And you will be forgiven for everything. But I was not privileged to be forgiven. (*Sifrei*)* (2) **Do not add —** *For instance, by inserting five chapters in the tefillin [instead of four]; by using five species for the [commandment of] lulav [on Succot] instead of four]; or by attaching five fringes [instead of four]. And so too,* **ולא תגרעו,** *"nor diminish [from it i.e., three instead of four]."*

PROPHETS Isaiah 40 **נביאים** ישעיהו פרק מ

ז יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ יְדוָה נָשְׁבָה בּוֹ אָכֵן חָצִיר הָעָם: יָבֵשׁ עִשְׂבָּא נְתַר

(7) The grass shall dry out, the blossom shall wilt, for a wind from the Lord

RASHI **רש"י**

(ז) **נָבֵל.** כָּמֵשׁ:

(7) **נבל —** *Means to wilt.*

נְצִיהּ אֲרֵי רוּחָא מִן קֳדָם יְיָ נְשָׁבַת בֵּהּ בְּכֵן כְּעִשְׂבָּא חֲשִׁיבִין רַשִׁיעַיָּא בְּעַמָּא: ח **יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר אֱלָהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם:** מִית רַשִׁיעַיָּא אֲבָדוּ עֻשְׁתּוֹנוֹהִי וּפִתְגָמָא דֶּאֱלָהָנָא קַיָּם לְעָלְמִין: ט **עַל הַר־גָּבֹהַ עֲלִי־לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִָם הָרִימִי אַל־תִּירָאִי אִמְרִי לְעָרֵי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם:** עַל טוּר רָם סַקּוּ לְכוֹן נְבִיָּא דִּי מְבַשְּׂרִין לְצִיּוֹן אֲרִימוּ בְּחֵילָא קָלְכוֹן דִּי מְבַשְּׂרִין לִירוּשְׁלֵם אֲרִימוּ לָא תְּדְחֲלוּן אֱמָרוּ לְקִרְוַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה אִתְגְּלִיאַת מַלְכוּתָא דֶּאֱלָהָכוֹן: י **הִנֵּה אֲדֹנָי יֱהוִֹה בְּחָזָק יָבוֹא וּזְרֹעוֹ מֹשְׁלָה לוֹ הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו:** הָא יְיָ אֱלֹהִים בִּתְקוֹף מִתְגְּלֵי וּתְקוֹף דְּרַע גְּבוּרְתֵּיהּ שַׁלְטָא קֳדָמוֹהִי הָא אֲגַר עָבְדֵי מֵימְרֵיהּ עִמֵּהּ דְּכָל עוֹבָדֵיהוֹן גְּלַן קֳדָמוֹהִי:

has blown upon it; behold the people is grass. (**8**) The grass shall dry out, the blossom shall wilt, but the word of our Lord shall last forever. (**9**) Upon a lofty mountain ascend, O herald of Zion, raise your voice with strength, O herald of Jerusalem; raise [your voice], fear not; say to the cities of Judah, "Behold your God!" (**10**) Behold the Lord God shall come with a strong [hand], and His arm rules for Him; behold His reward is with Him, and His recompense is before Him.

RASHI רש"י

(**10**) **with a strong [hand] —** *To mete out retribution to the wicked.* **Behold His reward is with Him —** *It is prepared with Him for the righteous.*

(י) **בְּחָזָק יָבוֹא.** עַל הָרְשָׁעִים לְפָרַע: **שְׂכָרוֹ וּפְעֻלָּתוֹ.** שֶׁעָלָיו לִתֵּן לַצַּדִּיקִים מְזֻמָּן:

WRITINGS Psalms 44 כתובים תהלים פרק מד

כ **כִּי דְכִיתָנוּ בִּמְקוֹם תַּנִּים וַתְּכַס עָלֵינוּ בְּצַלְמָוֶת:** אֲרוּם אַמַּכְתָּנָא בַּאֲתַר יְרוּדִין וְחַפִּיתָא עֲלָנָא בְּטוּלָא דְמוֹתָא: כא **אִם־שָׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וַנִּפְרֹשׂ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר:** אִין אַשְׁלֵינָא שׁוּם אֱלָהָנָא וּפְרִישְׁנָא בְּצִלּוֹ יְדָנָא לְטָעוּתָא דְּפַלְחֵי כּוֹכְבַיָּא: כב **הֲלֹא אֱלֹהִים יַחְקָר־זֹאת כִּי־הוּא יֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת לֵב:** הֲלָא אֱלָהָא יְבַשְׁקַר דָּא אֲרוּם הוּא חַכִּים טְמִירֵי לִבָּא: כג **כִּי־עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָל־הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה:** אֲרוּם מְטוּלְתָּךְ

(**20**) Though you have crushed us into a place of serpents, and covered us with a shadow of death. (**21**) Have we forgotten the name of our God, or spread forth our hands to a strange god?! (**22**) Would not God search this out? For He knows the secrets of the heart. (**23**) It is for Your sake that we are slain all the day,

RASHI רש"י

(**20**) **And covered us with a shadow of death. —** *[With] darkness, but nevertheless, "Have we forgotten...?!"* (**23**) **כצאן טבחה —** *[Means] as sheep for the slaughter.*

(כ) **וַתְּכַס עָלֵינוּ בְּצַלְמָוֶת.** חֹשֶׁךְ וּבְכָל זֹאת אִם שָׁכַחְנוּ וְגוֹ': (כג) **כְּצֹאן טִבְחָה.** כְּצֹאן שֶׁל טֶבַח:

אִתְקְטַלְנָא כָּל יוֹמָא אִתְחַשַּׁבְנָא כְּעָנָא דְמִסְירָא לְנִכְסָא׃

that we are regarded as sheep for the slaughter.

Mishnah *Hagigah, chapter 1*

משנה חגיגה פרק א

א הַכֹּל חַיָּבִין בָּרְאִיָּה, חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן, וְטוּמְטוּם, וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס, וְנָשִׁים, וַעֲבָדִים שֶׁאֵינָם מְשׁוּחְרָרִים, הַחִגֵּר, וְהַסּוּמָא, וְהַחוֹלֶה, וְהַזָּקֵן, וּמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲלוֹת בְּרַגְלָיו. אֵיזֶהוּ קָטָן, כֹּל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִרְכוֹב עַל כְּתֵפָיו שֶׁל אָבִיו וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת, דִּבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, כֹּל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱחוֹז בְּיָדוֹ שֶׁל אָבִיו וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת, שֶׁנֶּאֱמַר, שָׁלֹשׁ רְגָלִים: **ב** בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, הֲרָאִיָּה שְׁתֵּי כֶסֶף, וַחֲגִיגָה מָעָה כֶסֶף. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, הֲרָאִיָּה מָעָה כֶסֶף, וַחֲגִיגָה שְׁתֵּי כֶסֶף׃

(1) All are obligated to be seen [in the Temple Courtyard on the three Festivals], except for the deaf person, the mentally incompetent, the minor, the person of indeterminate gender, the androgynous, women, slaves who were not freed, the lame, the blind, the ill, the minor and whoever cannot make the pilgrimage on his own legs. Who is a minor? Whoever is incapable of riding on his father's shoulders and going up from Jerusalem to the Temple Mount; the opinion of the School of Shammai. But the School of Hillel say, Whoever is incapable of holding his father's hand and going up from Jerusalem to the Temple Mount, as it is said, "Three Festivals" (Exodus 23:14) [lit., three feet i.e., three times on foot, hence applying only to those who can walk]. (2) The School of Shammai say; The "being seen" [pilgrimage burnt-offering must be worth] two silver [*me'ah*], and the *hagigah* [festal-offering] one silver *me'ah*. And the School of Hillel say; The "being seen" [burnt-offering] one silver *me'ah*, and the *hagigah* two silver [*me'ah*].

רבנו עובדיה מברטנורא

א הכל חייבין בראיה. במצות יראה כל זכורך, שצריך להתראות בעזרה ברגל. והכל. לאתויי מי שחציו עבד וחציו בן חורין. ואין כן הלכה. שמי שחציו עבד וחציו בן חורין פטור מן הראיה. מפני צד עבדות שבו: **חוץ מחרש.** ואף על פי שהוא מדבר. ואפילו חרש באזנו אחת פטור. דכתיב (דברים לא) בבוא כל ישראל לראות את פני ה'. וכתיב בתריה למען ישמעו. פרט למי שאין לו שמיעה גמורה. והשומע ואינו מדבר נמי פטור, דכתיב ולמען ילמדו: **שוטה וקטן.** דלאו בני חיובא נינהו. שהן פטורין מכל המצוות וקטן שיכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית אביו חייב להעלותו כדי לחנכו במצוות, כדאמר ב"ה לקמן במתניתין: **וטומטום ואנדרוגינוס נשים ועבדים שאינן משוחררים.** כל הני אמעיטו מזכורך פרט לטומטום ואנדרוגינוס ונשים. שאינן בכלל זכורך. וכל מצות שאין נשים חייבות בה אין העבדים חייבין בה. ועוד הרי הוא אומר בבוא כל ישראל לראות. ועבדים לאו בכלל ישראל נינהו: **החגר והחולה והזקן. שאינו יכול לעלות ברגליו.** מירושלים לעזרה. כגון שהוא מעונה ביותר. כל הני ילפינן להו מדכתיב שלש רגלים יצאו אלו שאינן יכולין לעלות ברגליהם: **והסומא.** דכתיב בבוא כל ישראל לראות כשם שהם באים להראות, כך הם באין לראות הר קדשו ובית שכינתו. לאפוקי סומא. ואפילו בעינו אחת. שהרי אין ראייתו שלמה: **שלש רגלים.** הראוי לעלות ברגליו חייב הכתוב. וכיון דגדול פטור מן התורה קטן נמי לאו בר חנוך הוא: **ב הראייה שתי כסף.** גדול הבא לראות צריך להביא עולה, שנאמר (שמות כג) לא יראו פני ריקם. ואינה פחותה משתי מעות כסף. שהם משקל ל"ב גרעיני שעורה מן הכסף הצרוף: **וחגיגה.** שלמי חגיגה. שאמרה תורה (שמות י"ב) וחגותם אותו חג לה'. כלומר הביאו שלמי חגיגה. אין פחותים ממעה כסף. ואף על פי שאין לראיה ולחגיגה שעור, דכתיב (דברים ט"ז) איש כמתנת ידו. חכמים נתנו בהם שעור למטה שלא יביא פחות מכאן: **הראיה מעה כסף וחגיגה שתי כסף.**

ג עוֹלוֹת בַּמּוֹעֵד בָּאוֹת מִן הַחֻלִּין, וְהַשְּׁלָמִים מִן הַמַּעֲשֵׂר. יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מִן הַחֻלִּין. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, מִן הַמַּעֲשֵׂר: ד יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן בִּנְדָרִים וּנְדָבוֹת וּבְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה, וְהַכֹּהֲנִים בַּחַטָּאוֹת וּבָאֲשָׁמוֹת וּבַבְּכוֹר וּבֶחָזֶה וְשׁוֹק, אֲבָל לֹא בָּעוֹפוֹת וְלֹא בַּמִּנְחוֹת: ה מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹכְלִים מְרֻבִּים וּנְכָסִים מְעַטִּים, מֵבִיא שְׁלָמִים מְרֻבִּים וְעוֹלוֹת מְעַטּוֹת. נְכָסִים מְרֻבִּים וְאוֹכְלִין מְעַטִּין, מֵבִיא עוֹלוֹת מְרֻבּוֹת וּשְׁלָמִים מְעַטִּין. זֶה וְזֶה מְעַט, עַל זֶה נֶאֱמַר, מָעֳךָ כֶּסֶף וּשְׁתֵּי כֶסֶף. זֶה וְזֶה מְרֻבִּים, עַל זֶה

(3) The burnt-offerings on the Festival come from the non-sacred, and the *shelamim* [peace-offerings may be brought] from the tithes [i.e., second tithe money]. [Regarding those of] the first [full-holiday,] day of Pesah, the School of Shammai say, From the non-sacred. But the School of Hillel say, [Even] from the tithes [in certain cases]. (4) Israelites fulfill their obligation [of *shelamim*, brought to provide the family with meat in order to observe "you shall rejoice in your feast" Deuteronomy 16:14] with those of [i.e., given as] vows and freewill-offerings and the tithes of animals; the priests [fulfill their obligation] with sin-offerings and guilt-offerings, firstborn, and the breast and the thigh [gifts the priests receive from sacrifices], but not with fowl and not with meal-offerings. (5) Whoever has many eaters [i.e., people, in his household] and few possessions, brings many peace-offerings [since their meat may be eaten] and few burnt-offerings; [whoever has] many possessions and few eaters, brings many burnt-offerings and few peace-offerings. Regarding the one who has few of each, it is said, "A silver *me'ah* and two silver;" regarding the one who has many of each, it is said, "[Every] man [will bring]

רבנו עובדיה מברטנורא

דשלמים יש בהם לגבוה ולכהנים ולבעלים לפיכך הן מרובים מן העולות שבחובה העולות שאין בהן אלא לגבוה. וחוץ מעולת ראיה ושלמי חגיגה האמורים במתניתין עוד היו צריכים להביא מין אחר של שלמים. והן נקראים שלמי שמחה. דכתיב (שם כ"ז) וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת. ואכלת שם ושמחת ושלמי שמחה הללו לא הוזכרו כאן. ולא נתנו חכמים בהם שעור. ונשים חייבות בהן כאנשים. דעל השמחה נצטוו נשים. דכתיב (שם י"ד) ושמחת אתה וביתך: **ג עולות במועד באות מן החולין.** מתניתין חסורי מיחסרא והכי קתני עולות נדרים ונדבות. במועד באות בי"ט אינן באות. ועולת ראיה באה אפילו בי"ט אע"ג דיש לה תשלומין כל ז' עיקר מצותה בי"ט ראשון וכשהיא באה אינה באה אלא מן החולין. ושלמי שמחה באים מן המעשר. כלומר שיכולין להביא שלמי שמחה ממעות של מעשר שני. דשלמי שמחה אינן חובה במקום שיש בשר. והרי יש לו מעות מעשר שני להוציא בירושלים. הילכך יקנה בהם שלמים ויאכל. אבל חגיגת יום טוב הראשון הוא דבר שבחובה אפילו יש לו בשר הרבה. וכל דבר שהוא משום חובה אינו בא אלא מן החולין ולא מן המעשר: **ביום טוב הראשון של פסח.** ה"ה ליום טוב ראשון של שאר רגלים ולהכי נקט פסח. לפי שיש ערב פסח חגיגה אחרת כשהיתה חבורת הפסח מרובה היו מביאין עמו חגיגה. כדי שיהא הפסח נאכל על השובע. ואשמועינן מתני' דחגיגת יום טוב עצמו הוא דאינו באה אלא מן החולין. אבל חגיגת י"ד באה מן המעשר: **ובה"א מן המעשר.** בגמרא פריך אמאי דבר שבחובה היא וכל דבר שבחובה אינו באה אלא מן החולין. ומשני בטופל. שמחבר מעשר עם חולין ומביא אם יש לו אוכלין הרבה ואין לו סיפק בבהמה אחת מביא בהמה אחת לחגיגה מן החולין והשאר ממעות מעשר שני. ואף על פי שכל הבאות ביום טוב ראשון שם חגיגה עליהן. מ"מ סברי ב"ה דמותר להביא השאר מן המעשר. הואיל וכבר יצאידי חובתו בראשון מן החולין: **ד יוצאין ידי חובתן.** של שלמי שמחה: בנדרים ונדבות ומעשר בהמה דכתיב (שם ט"ז) ושמחת בחגך. לרבות כל מיני שמחות דקרא לא בעי אלא שמחה. ואמר מר אין שמחה אלא בבשר. והאי בשר הוא: **אבל לא בעופות ולא במנחות.** דכתיב ושמחת בחגך. אמרה תורה עשה שמחה ממי שחגיגה באה מהן יצאו עופות ומנחות שאין חגיגה באה מהן: **ה אוכלין מרובין.** בני בית

נֶאֱמַר (דברים טז) אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כִּבְרִכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: ו מִי שֶׁלֹּא חָג בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חָג, חוֹגֵג אֶת כָּל הֶרֶגֶל וְיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁל חָג. עָבַר הֶרֶגֶל וְלֹא חָג, אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ. עַל זֶה נֶאֱמַר (קהלת א) מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן, וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת: ז רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר, אֵיזֶהוּ מְעֻוָּת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִתְקוֹן, זֶה הַבָּא עַל הָעֲרָוָה וְהוֹלִיד מַמְזֵר. אִם תֹּאמַר בְּגוֹנֵב וְגוֹזֵל, יָכוֹל הוּא לְהַחֲזִירוֹ וְיִתַּקֵּן. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי אוֹמֵר, אֵין קוֹרִין מְעֻוָּת אֶלָּא לְמִי שֶׁהָיָה מְתֻקָּן בַּתְּחִלָּה וְנִתְעַוֵּת, וְאֵיזֶה, זֶה תַּלְמִיד חָכָם הַפּוֹרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה: ח הֶתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִין בָּאֲוִיר, וְאֵין לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסָּמְכוּ. הִלְכוֹת שַׁבָּת חֲגִיגוֹת וְהַמְּעִילוֹת, חֲרֵי הֵם כַּהֲרָרִים הַתְּלוּיִין בְּשַׂעֲרָה, שֶׁהֵן מִקְרָא מֻעָט וַהֲלָכוֹת מְרֻבּוֹת, הַדִּינִין וְהָעֲבוֹדוֹת הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת וַעֲרָיוֹת, יֵשׁ לָהֶן עַל מַה שֶּׁיִּסָּמְכוּ. הֵן הֵן גּוּפֵי תּוֹרָה:

as much as he can afford, according to the blessing of the Lord your God which He has given you." (Deuteronomy 16:17) (6) Whoever did not celebrate [by bringing the appropriate sacrifices] on the first [full-holiday] day of the Festival, celebrates [on any day of] the entire Festival, even on the last [full-holiday] day of the Festival [i.e., on Shmini Atzeret, even though it is regarded as a separate holiday]. If the Festival passed without his having celebrated, he is not liable for his responsibility [i.e., to make up the sacrifices at a later time]. Regarding this it is said, "That which is crooked cannot be made straight, and that which is lacking cannot be counted." (Ecclesiastes 1:15) (7) Rabbi Shimon ben Menasya says, What is the "which is crooked" which cannot be made straight? This refers to the one who has relations with a woman forbidden to him and she bears a *mamzer*; for should you say that this refers to the thief and the robber, he can return what he stole and [thereby it can] be made straight. Rabbi Shimon ben Yohai says, "That which is crooked" is applied only to one who initially was straight and became crooked. Who is this? This is a Torah scholar who withdraws from the Torah. (8) The cancellation of vows floats in the air [i.e., has little Scriptural support], and they have nothing on which to support themselves [in Biblical teaching, and depend only on the Oral tradition]. The laws of the Sabbath, [the laws of] the *hagigot* and of misappropriation of Temple property are as mountains suspended from a hair, for they have sparse Scriptural references yet they have many laws. [Monetary] laws and services [i.e., the laws of sacrifice], [the laws] of purity and impurity and of forbidden relations have support; [however all of them] are integral portions of the Torah.

רבנו עובדיה מברטנורא

מרובין: **מביא שלמים מרובין.** שלמי חגיגה רבים לפי האוכלים שיש לו: **ו מי שלא חג.** שלא הביא שלמי חגיגתו ועולת ראייתו: **ויום טוב האחרון.** שמיני עצרת. ואף ע"ג דרגל בפני עמצן הוא הוי תשלומין דראשון. וחג השבועות נמי אף על גב דלא הוי אלא יום אחד יש לו תשלומין כל שבעה. מדאקשינהו קרא להדדי. בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות. מה חג המצות יש לו תשלומין כל שבעה אף חג השבועות יש לו תשלומין כל ז': **ז והוליד ממנה ממזר.** שהביא פסולים בישראל והן לו לזכרון, לפיכך אין עונו נמחק בתשובה: **יכול הוא שיחזיר.** דמי גניבתו וגזילתו לבעלים והיא מתוקן מן החטא: **ח היתר נדרים פורחים באויר.** מעט רמז יש במקרא שיוכל החכם להתיר הנדר ואין לסמוך עליו. אלא כך מסור לחכמים בתורה שבעל פה: **הלכות שבת. והלכות חגיגה. והלכות מעילה.** יש בהן הלכות שהן תלויות ברמז במקרא מועט כהר התלוי בשערת הראש: **והעבודות.** הלכות עבודת הקרבנות: **הן הן גופי תורה.** בגמרא מפרש דהן והן גופי תורה קאמר. כלומר בין אותן שאין להם על מה שיסמכו ובין אותן שיש להם על מה שיסמכו בין אותן שהן כהררים התלויין בשערה. אלו ואלו גופי תורה:

Gemara *Hagigah 3a* גמרא חגיגה דף ג.

תָּנוּ רַבָּנָן: מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן חִסְמָא שֶׁהָלְכוּ לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּפִקִּיעִין אָמַר לָהֶם: מַה חִדּוּשׁ הָיָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ הַיּוֹם. אָמְרוּ לוֹ: תַּלְמִידֶיךָ אָנוּ וּמֵימֶיךָ אָנוּ שׁוֹתִין. אָמַר לָהֶם: אַף עַל פִּי כֵן אִי אֶפְשָׁר לְבֵית הַמִּדְרָשׁ בְּלֹא חִדּוּשׁ. שַׁבָּת שֶׁל מִי הָיְתָה, שַׁבָּת שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָא הָיְתָה. וּבַמֶּה הָיְתָה הַגָּדָה הַיּוֹם. אָמְרוּ לוֹ בְּפָרָשַׁת הַקְהֵל וּמַה דָּרַשׁ בָּהּ (דברים לא): הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף אִם אֲנָשִׁים בָּאִים לִלְמֹד, נָשִׁים בָּאִים לִשְׁמֹעַ. טַף לָמָּה בָּאִין? כְּדֵי לִתֵּן שָׂכָר לְמְבִיאֵיהֶן. אָמַר לָהֶם: מַרְגָּלִית טוֹבָה הָיְתָה בְּיֶדְכֶם וּבְקַשְׁתֶּם לְאַבְּדָהּ מִמֶּנִּי. וְעוֹד דָּרַשׁ (שם כו): אֶת ה' הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם וַה' הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: אַתֶּם עֲשִׂיתוּנִי חֲטִיבָה אַחַת בָּעוֹלָם, דִּכְתִיב (שם ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶתְכֶם חֲטִיבָה אַחַת בָּעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים ז) וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ. וְאַף הוּא פָּתַח וְדָרַשׁ (קהלת יב): דִּבְרֵי חֲכָמִים כַּדָּרְבוֹנוֹת וּכְמַסְמְרוֹת נְטוּעִים בַּעֲלֵי אֲסֻפּוֹת. נִתְּנוּ מֵרוֹעֶה אֶחָד. לָמָּה נִמְשְׁלוּ דִּבְרֵי תוֹרָה לְדָרְבָן? לוֹמַר לָךְ מַה דָּרְבָן זֶה מְכַוֵּן אֶת הַפָּרָה לְתַלְמָהּ לְהוֹצִיא חַיִּים לְעוֹלָם, אַף דִּבְרֵי תוֹרָה מְכַוְּנִין אֶת לוֹמְדֵיהֶן מִדַּרְכֵי מִיתָה לְדַרְכֵי חַיִּים אִי מַה דָּרְבָן זֶה מִטַּלְטֵל אַף דִּבְרֵי תוֹרָה מִטַּלְטְלִין. תַּלְמוּד לוֹמַר מַסְמְרוֹת. אִי מַה מַּסְמֵר זֶה חָסֵר וְלֹא יָתֵר, אַף

Our Rabbis taught: Once Rabbi Yohanan ben Beroka and Rabbi Elazar ben Hisma went to pay their respects to Rabbi Yehoshua at Peki'in. He said to them, "What new teaching was there in the Bet ha-Midrash [study hall] today?" They replied: "We are your disciples, and we drink your waters" [i.e., we cannot speak before you]. He said to them, "Even so, it is impossible for a Bet Ha-Midrash session to pass without some new teaching. Whose Sabbath was it [to lecture]?" "It was the Sabbath of Rabbi Elazar ben Azariah," [they replied]. "And what was the theme of his aggadic [i.e., non-legal] discourse today?" They answered, "The portion of Hakhel [Assemble the people ...]" (Deuteronomy 31:10] "And what did he expound on it?" "Assemble the people, the men and the women and the little ones" — the men came to learn, [and] the women came to hear, but why do the little ones come? In order to grant a reward to those that bring them. He said to them, "There was a fine jewel in your hand, and you sought to deprive me of it." He further expounded: "You have declared allegiance to the Lord this day ... and the Lord has declared allegiance to you this day" (Deuteronomy 26:17-18) — the Holy One, blessed be He, said to Israel: You have made Me a unique object of your love in the world and I shall make you a unique object of My love in the world. You have made Me a unique object of your love, as it is written: "Hear O Israel: the Lord our God, the Lord is One," (Deuteronomy 6:4) and I shall make you a unique object of My love, as it is said, "And who is like Your people Israel, one nation on earth." (I Chronicles 17:21) And he [Rabbi Elazar ben Azariah] also began to expound: "The words of the wise are as goads and as well planted nails, are the words of masters of assemblies, which are given from one Shepherd" (Ecclesiastes 12:11) — why are the words of the Torah likened to a goad? To teach you that just as the goad directs the heifer along its furrow in order to bring forth life to the world, so the words of the Torah direct those who study them, from the paths of death, to the paths of life. But [should you think] that just as the goad is movable, so too, the words of the Torah are movable [i.e., not permanent], therefore the text says; "nails." But [should you think] that just as the nail diminishes [the wall] and does not increase, so too,

דִּבְרֵי תוֹרָה חֲסֵרִים וְלֹא יְתֵרִין. תַּלְמוּד לוֹמַר נְטוּעִים. מַה נְּטִיעָה זוֹ פָּרָה וְרָבָה, אַף דִּבְרֵי תוֹרָה פָּרִין וְרָבִין. בַּעֲלֵי אֲסוּפוֹת אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁיּוֹשְׁבִין אֲסוּפוֹת אֲסוּפוֹת וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, הַלָּלוּ מְטַמְּאִין וְהַלָּלוּ מְטַהֲרִין, הַלָּלוּ אוֹסְרִין וְהַלָּלוּ מַתִּירִין, הַלָּלוּ פּוֹסְלִין וְהַלָּלוּ מַכְשִׁירִין. שֶׁמָּא יֹאמַר אָדָם הֵיאַךְ אֲנִי אֶלְמַד תּוֹרָה מֵעַתָּה תַּלְמוּד לוֹמַר: כֻּלָּם נִתְּנוּ מֵרוֹעֶה אֶחָד אֵל אֶחָד נִתָּנָן, פַּרְנָס אֶחָד אֲמָרָן מִפִּי אֶדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים בָּרוּךְ הוּא, דִּכְתִיב (שמות כ): וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אַף אַתָּה עֲשֵׂה אָזְנְךָ כַּאֲפַרְכֶּסֶת וּקְנֵה לְךָ לֵב מֵבִין לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרֵי מְטַמְּאִין וְאֶת דִּבְרֵי מְטַהֲרִין, אֶת דִּבְרֵי אוֹסְרִין וְאֶת דִּבְרֵי מַתִּירִין, אֶת דִּבְרֵי פּוֹסְלִין וְאֶת דִּבְרֵי מַכְשִׁירִין בְּלָשׁוֹן הַזֶּה. אָמַר לָהֶם: אֵין דּוֹר יָתוֹם שַׁרְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָא שָׁרוּי בְּתוֹכוֹ:

the words of the Torah diminish and do not increase, therefore the text says; "well planted" just as the plant grows and increases, so the words of the Torah grow and increase. "The masters of assemblies;" these are the disciples of the wise, who sit in many assemblies and occupy themselves with the Torah, some, pronouncing unclean and others, pronouncing clean, some prohibiting and others permitting, some disqualifying [to act as witnesses, or as priests] and others declaring fit. Should a man say: How in these circumstances [in view of the contradictory opinions held by the scholars], shall I learn Torah? Therefore the text says: "All of them are given from one Shepherd [i.e., the various opinions emanate from one Torah, and no one brings proof to uphold his opinion from another Torah]." One God gave them; one leader uttered them from the Mouth of the Lord of all creation, [i.e., no one quotes a prophet, to dispute the law of Moshe] blessed be He; for it is written; "And God spoke all these words." (Exodus 20:1) Also, make your ear like the hopper [i.e., listen to them all, and when you are capable of discerning the proper interpretation, accept it] and make your heart perceptive to understand the words of those who pronounce unclean and the words of those who pronounce clean, the words of those who prohibit and the words of those who permit, the words of those who disqualify and the words of those who declare fit. He [Rabbi Yehoshua, then] spoke to them [his disciples] in the following words: It is not an orphan generation in which Rabbi Elazar ben Azariah lives.

זוהר ואתחנן דף ר"ס ע"ב

בְּצִלּוֹתָא בָּעֵי לְמֵיקָם כְּגַוְונָא (ס"א בְּזוּוגָא) דְּמַלְאֲכֵי עִלָּאֵי לְאִתְחַבְּרָא בַּהֲדַיְהוּ, דְּאִנּוּן אִקְרוּן הָעוֹמְדִים, כְּמָה דְּאַתְּ אָמֵר (זכריה ג') וְנָתַתִּי לְךָ מַהֲלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה, וּלְכַוְונָא רְעוּתֵיהּ קָמֵי מָארֵהּ וְיִתְבַּע בָּעוּתֵהּ. תָּא חֲזֵי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ קָאֵם בְּפַלְגוּת לֵילְיָא מֵעַרְסֵיהּ לְאִשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרַיְתָא, כָּרוֹזָא קָאֵרֵי עִלָּאָה וְאָמַר (תהלים קל"ד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת. הַשְׁתָּא כַּד אִיהוּ קָאֵם בְּצִלּוֹתָא קָמֵיהּ מָארֵהּ הַהוּא כָּרוֹזָא קָאֵרֵי עִלָּאָה וְאָמַר וְנָתַתִּי אֲדוֹנוֹ, הַכָּרוֹז הַהוּא קוֹרֵא עָלָיו וְאוֹמֵר, וְנָתַתִּי לְךָ מַהֲלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. אַחַר שֶׁגּוֹמֵר תְּפִלָּתוֹ בְּרָצוֹן בְּעֵצָה לִפְנֵי

תרגום הזוהר

הַמִּתְפַּלֵּל צָרִיךְ לַעֲמוֹד [בַּתְּפִלָּה] (ס"א בְּזוּוּג) כְּמוֹ הַמַּלְאָכִים הָעֶלְיוֹנִים, לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם, שֶׁהֵם נִקְרָאִים הָעוֹמְדִים, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר וְנָתַתִּי לְךָ מַהֲלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים. וְצָרִיךְ לְכַוֵּן רְצוֹנוֹ לִפְנֵי אֲדוֹנוֹ, וְיְבַקֵּשׁ בַּקָּשָׁתוֹ. בֹּא וּרְאֵה, בְּשָׁעָה שֶׁהָאָדָם קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמִּטָּתוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. כָּרוֹז קוֹרֵא עָלָיו וְאוֹמֵר, הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעוֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת. עַתָּה כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד בִּתְפִלָּה לִפְנֵי

לְךָ מַהֲלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. בָּתָר דְּמְסַיֵּים צְלוֹתָא בִּרְעוּ (ס"א וְקָאֵם בְּעֵיטָא) קָמֵי מָארֵהּ הָא אוּקְמוּהָ דְּבָעֵי לְמִימְסַר נַפְשֵׁהּ בִּרְעוּתָא דִּלְבָּא לְהַהוּא אֲתַר דְּאִצְטְרִיךְ, וְכַמָּה עִיטִין אִית לֵהּ לְבַר נָשׁ בְּכׇלָּא. (דר"ס ע"ב) וּבְשַׁעֲתָא דְּצְלוֹתָא קַיְמָא, (ס"א סִימָא) כָּל אִנּוּן מִלִּין דְּאַפִּיק בַּר נָשׁ מִפּוּמֵּהּ בְּהַהִיא צְלוֹתָא, כֻּלְּהוּ סַלְקָן לְעֵלָּא וּבַקְעִין אֲוִירִין וּרְקִיעִין עַד דְּמָטוּ לְהַהוּא אֲתַר דְּמָטוּ, וּמִתְעַטְּרֵי בְּרֵישָׁא דְּמַלְכָּא וְעָבִיד מִנַּיְהוּ עֲטָרָה. וְהָא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּא צְלוֹתָא דְּבָעֵי בַּר נָשׁ לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְכַוְּנָא דִּיהֵא צְלוֹתֵהּ תַּחֲנוּנִים, מְנָלָן מִמֹּשֶׁה דִּכְתִיב וָאֶתְחַנַּן אֶל יְיָ, דָּא אִיהִי צְלוֹתָא מֵעַלְיָא. תָּא חֲזֵי, מָאן דְּקָאֵם בִּצְלוֹתָא בָּעֵי לְכַוְּנָא רַגְלוֹי וְאוֹקְמוּהָ, וּבָעֵי לְחַפְיָא רֵשֵׁיהּ כְּמָאן דְּקָאֵם קָמֵי מַלְכָּא, וּבָעֵי לְמִכְסְיָא (נ"א לְאַסְתְּמָא) עֵינוֹי בְּגִין דְּלָא יִסְתַּכַּל בִּשְׁכִינְתָּא. וּבְסִפְרָא דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, מָאן דְּפָקַח עֵינוֹי בְּשַׁעֲתָא דְּצְלוֹתָא, אוֹ דְּלָא מָאִיךְ עֵינוֹי בְּאַרְעָא, אַקְדִּים עָלֵיהּ מָ"ה וְכַד תִּיפּוֹק נַפְשֵׁהּ לָא יִסְתַּכַּל בִּנְהִירוּ דִּשְׁכִינְתָּא וְלָא יָמוּת בִּנְשִׁיקָה. מָאן דְּמְזַלְזֵל בִּשְׁכִינְתָּא, מִתְזַלְזֵל הוּא בְּהַהִיא שַׁעֲתָא דְּאִצְטְרִיךְ בֵּיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שמואל א' ב') כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ. הַאי מָאן דְּאִסְתַּכַּל בִּשְׁכִינְתָּא בְּשַׁעֲתָא דְּאִיהוּ מְצַלֵּי. וְהֵיךְ יָכִיל לְאִסְתַּכְּלָא בִּשְׁכִינְתָּא, אֶלָּא לִינְדַּע דְּוַדַּאי שְׁכִינְתָּא קַיְמָא קָמֵיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּסַּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר. דְּתַמָּן שָׁאֲרֵי שְׁכִינְתָּא, בְּגִין כַּךְ לָא בָּעֵיָא לְמֶהֱוֵי חוֹצֵץ בֵּינוֹ וּבֵין הַקִּיר. וְאוֹקְמוּהָ.

אֲדוֹנוֹ, הֲרֵי הֶעֱמִידוּהוּ, שֶׁצָּרִיךְ לִמְסֹר נַפְשׁוֹ בִּרְצוֹן הַלֵּב, לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ, וְכַמָּה עִצּוֹת יֵשׁ לָאָדָם בְּכָל דָּבָר. וּבְשָׁעָה שֶׁהַתְּפִלָּה קַיֶּמֶת (ס"א הִסְתַּיְּמָה), כָּל אֵלּוּ הַמִּלִּים שֶׁהָאָדָם מוֹצִיא מִפִּיו בַּתְּפִלָּה הַהִיא, כֻּלָּן עוֹלוֹת לְמַעְלָה וּבוֹקְעִים אֲוִירִים וּרְקִיעִים, עַד שֶׁמַּגִּיעוֹת לְמָקוֹם שֶׁמַּגִּיעוֹת, וּמִתְעַטְּרוֹת בְּרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם עֲטָרָה. וַהֲרֵי הֶעֱמִידוּ הַחֲבֵרִים, הַתְּפִלָּה שֶׁמְּבַקֶּשׁ הָאָדָם לְקָבָּ"ה צָרִיךְ לְכַוֵּן שֶׁתִּהְיֶה תְּפִלַּת תַּחֲנוּנִים. מֵאַיִן לָנוּ זֶה. מִמֹּשֶׁה, שֶׁכָּתוּב, וָאֶתְחַנַּן אֶל יְיָ. זוֹ הִיא תְּפִילָה טוֹבָה. בֹּא וּרְאֵה מִי שֶׁעוֹמֵד בִּתְפִלָּה, צָרִיךְ לְיַשֵּׁר רַגְלָיו, וּכְבָר הֶעֱמִידוּהוּ, וְצָרִיךְ לְכַסּוֹת רֹאשׁוֹ כְּמִי שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְצָרִיךְ לְכַסּוֹת (נ"א לְסָתוֹם) עֵינָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל בְּהַשְׁכִינָה. וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא, אָמַר, מִי שֶׁפּוֹתֵחַ עֵינָיו בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, אוֹ שֶׁאֵינוֹ מַשְׁפִּיל עֵינָיו לָאָרֶץ, מַקְדִּים עָלָיו מַלְאַךְ הַמָּוֶת. וּכְשֶׁנַּפְשׁוֹ יוֹצֵאת, [דַּהֲיְנוּ בִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ מִן הָעוֹלָם], לֹא יִסְתַּכֵּל בְּאוֹר הַשְׁכִינָה, וְלֹא יָמוּת בִּנְשִׁיקָה. מִי שֶׁמְּזַלְזֵל בַּשְׁכִינָה הוּא מִזְדַּלְזֵל בְּשָׁעָה שֶׁנִּצְרָךְ לָהּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב, כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ. מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בַּשְׁכִינָה בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, וְאֵיךְ יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל בַּשְׁכִינָה. אֶלָּא לָדַעַת אֲשֶׁר וַדַּאי הַשְׁכִינָה עוֹמֶדֶת לְפָנָיו בִּשְׁעַת תְּפִלָּתוֹ, וְעַל כֵּן אָסוּר לוֹ לִפְתּוֹחַ עֵינָיו. זֶה שֶׁאָמַר וַיִּסֹּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר, כִּי שָׁם שָׁרְתָה הַשְׁכִינָה. מִשּׁוּם זֶה צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבָר חוֹצֵץ בֵּינוֹ וּבֵין הַקִּיר בִּשְׁעַת תְּפִלָּתוֹ, וְהֶעֱמִידוּהוּ.

יוסף לחוק
Yosef le-Hok

מוסר
ספר חסידים סימן קנה

Ethical Teaching:
Sefer Hasidim, Chapter 155

יֵצֶר הָרָע טוֹב לְאָדָם, שֶׁאִלּוּ לֹא הָיָה יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט עַל הָאָדָם מַה שְׂכָרוֹ אֲשֶׁר יִקְבֵּל עַל הַטּוֹבָה, עַתָּה שֶׁיִּצְרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו וְכוֹפְפוֹ בַּעֲבוּר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֲרֵי יֵשׁ לוֹ שָׂכָר טוֹב. וְלָרְשָׁעִים יֵצֶר טוֹב רַע לָהֶם, אִלּוּ לֹא טָעֲמוּ יֵצֶר טוֹב יְכוֹלִים הָיוּ

The evil inclination is beneficial for man, for if the evil inclination did not rule man, what reward would he receive for doing good? Now, however, that his good inclination overpowers him and subjugates him for the sake of the Holy One, blessed be He, he therefore has a good recompense. Yet for the wicked, the good inclination is bad for them. For had they not experienced the good inclination, they could have argued, we did not know the nature of the good inclination. When an

לוֹמַר לֹא יָדַעְנוּ מַה טִּיבוֹ שֶׁל יֵצֶר טוֹב. כְּשֶׁיָּבֹא לְיָדֶךָ שׁוּם דָּבָר שֶׁלֹּא בִּרְצוֹן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּמִפְּנֵי הַבּוּשֶׁת אַתָּה מוֹנֵעַ אוֹתוֹ שֶׁקָּשֶׁה לַעֲשׂוֹת וּמַפְלִיא בְּעֵינֶיךָ הַדָּבָר אוֹ שֶׁיֵּשׁ לְךָ יֵצֶר הָרָע שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלֶיךָ לַעֲבֹר אוֹ לַעֲשׂוֹת תַּחֲשֹׁב אִלּוּ הָיִיתָ בִּשְׁעַת הַגְּזֵרָה הֲרֵי הָיוּ לְךָ כָּל הַיִּסּוּרִין אוֹ מָוֶת בַּעֲבוּר הַבּוֹרֵא שֶׁנֶּאֱמַר (שה"ש א) עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ. וְאִם הָיוּ רוֹצִים לַהֲרֹג אוֹתָךְ אוֹ יִסּוּרִים לַעֲשׂוֹת לָךְ שֶׁנִּבְחַר מָוֶת מֵחַיִּים הָיִיתָ סוֹבֵל, וְכָל שֶׁכֵּן זֶה הַדָּבָר שֶׁאֵינוֹ כָּל כָּךְ גָּדוֹל שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלֶיךָ יִצְרְךָ וּמְקַבֵּל שָׂכָר טוֹב שֶׁאָדָם כּוֹפֵף אֶת יִצְרוֹ מִמֵּאָה מִצְוֹת שֶׁאֵין יִצְרוֹ מֵסִיתוֹ וְתוֹקְפוֹ וְדוֹחֲקוֹ עָלֶיהָ, שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ אֵין שָׂכָר עַל הַמִּצְוֹת שֶׁיֵּעָשׂוּ לֶעָתִיד לָבֹא. עַד שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ יְמֵי הָרָעָה, אֵלּוּ יְמֵי הַזִּקְנָה. וְיִגְּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין לִי בָּהֶם חֵפֶץ, אֵלּוּ יְמֵי הַמָּשִׁיחַ שֶׁאֵין בָּהֶם לֹא זְכוּת וְלֹא חוֹבָה, לְפִיכָךְ טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁיֵּצֶר הָרָע מִתְגַּבֵּר עָלָיו וּמַכְנִיעַ אֶת יִצְרוֹ בַּעֲבוּר הַבּוֹרֵא מִשְּׁאָר מִצְוֹת שֶׁאֵין יֵצֶר הָרָע חוֹשֵׁשׁ בָּהֶן. שֶׁלֹּא תֹּאמַר הֲרֵי הַמִּצְוֹת שְׁקוּלוֹת קָלָה כַּחֲמוּרָה וְעָוֹן גָּדוֹל נוֹשֵׂא עַל מֵאָה מִצְוֹת שֶׁאֵין הַיֵּצֶר מְקַטְרֵג וְהוּא עוֹבֵר עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מִמִּצְוֹת שֶׁהַיֵּצֶר מְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם:

opportunity that is the will of the Holy One, blessed be He, presents itself to you and out of shame you refrain and abstain from doing it, because it is difficult for you to do, or it seems far from you, or if your evil inclination overpowers you to transgress, or to do [evil] — consider, if this were a time of persecutions, you would endure all manner of suffering or death for the Creator. as it is said, "Therefore do the maidens love you." (Song of Songs 1:3) And if they wanted to kill you or inflict pain, causing death to be preferable to life, you would endure everything. How much more so should this be, regarding this case. For it is not so great a thing, rather, it is only your inclination overwhelming you. And a person who subjugates his evil inclination receives a greater reward than one who performs a hundred commandments, without any incitement from his inclination to do otherwise. For the Sages said, "There is no reward for the commandments which will be observed in the future. 'Until the evil days come' (Ecclesiastes 12:1) — this refers to old age — 'and the years come when you will say, I have no desire for them' — this is the Messianic era, in which there will be neither merit nor liability." Therefore it is better to do something for which one's evil inclination overwhelms him, and to defeat his inclination for the sake of his Creator, than to do other commandments to which the evil inclination pays no attention. You should not say that all the commandments are of equal value, the minor as the major. Greater sin will be borne by one who transgresses a hundred commandments, which the evil inclination did not urge him to do, than one who violates commandments that the inclination did urge him to do.

Practical Law:
Rambam, Laws of Prayer, Chapter 13

הלכה
הרמב"ם הלכות תפלה פרק יג

א כָּל הָעוֹלֶה לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה פּוֹתֵחַ בְּדָבָר טוֹב וּמְסַיֵּם בְּדָבָר טוֹב. אֲבָל פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ קוֹרֵא

(1) Whoever goes up to read [a portion] in the Torah, begins with a good verse and ends with a good verse. But in the portion of *Ha'azinu* (Deuteronomy 32), the first one reads up to "Remember the days of old." (verse 7)

הָרִאשׁוֹן עַד זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם. וְהַשֵּׁנִי מַתְחִיל מִזְּכוֹר יְמוֹת עוֹלָם עַד יַרְכִּיבֵהוּ. וְהַשְּׁלִישִׁי מִיַּרְכִּיבֵהוּ עַד וַיַּרְא ה' וַיִּנְאָץ. וְהָרְבִיעִי מִן וַיַּרְא ה' וַיִּנְאָץ עַד לוֹ חָכְמוּ. וְהַחֲמִישִׁי מִן לוֹ חָכְמוּ עַד כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדִי. וְהַשִּׁשִּׁי מִכִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי עַד סוֹף הַשִּׁירָה. וְלָמָּה פּוֹסְקִין בָּהּ בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ מִפְּנֵי שֶׁהֵן תּוֹכָחָה כְּדֵי שֶׁיַּחְזְרוּ הָעָם בִּתְשׁוּבָה. ב שְׁמוֹנָה פְּסוּקִים שֶׁבְּסוֹף הַתּוֹרָה מֶתֶר לִקְרוֹת אוֹתָם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּפָחוֹת מֵעֲשָׂרָה אַף עַל פִּי שֶׁהַכֹּל תּוֹרָה הִיא וּמֹשֶׁה מִפִּי הַגְּבוּרָה אֲמָרָם הוֹאִיל וּמַשְׁמָעָן שֶׁהֵם אַחַר מִיתַת מֹשֶׁה הֲרֵי נִשְׁתַּנּוּ וּלְפִיכָךְ מֶתֶר לְיָחִיד לִקְרוֹת אוֹתָן: ג קְלָלוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים אֵין מַפְסִיקִין בָּהֶן אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא אוֹתָן מַתְחִיל בְּפָסוּק שֶׁלְּפָנֵיהֶם וּמְסַיֵּם בְּפָסוּק שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם וּקְלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה אִם רָצָה לְפְסֹק בָּהֶן פּוֹסֵק וּכְבָר נָהֲגוּ הָעָם שֶׁלֹּא לִפְסֹק בָּהֶן אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא אוֹתָן:

The second begins with "Remember the days of old" and reads up to "He made him ride." (verse 13) The third reads from "He made him ride" up to "And the Lord saw, and spurned;" (verse 19) the fourth, from "And the Lord saw, and spurned" up to "If they were wise;" (verse 29) the fifth, from "If they were wise" up to "For I lift up My hand to heaven;" (verse 40) the sixth, from "For I lift up My hand to heaven" to the end of the song. Why do they stop at these matters? Because they constitute rebuke, so that the people will repent. (2) The eight verses at the end of the Torah may be read in the synagogue with fewer than ten men present. Even though it is all Torah, and Moshe said it by the word of God, nevertheless since these verses sound as though they came after Moshe's death, they are different. Therefore [even] an individual may read them. (3) The curses in Leviticus are not interrupted, rather one person reads them all. He begins with the verse preceding them and concludes with the verse following them. Regarding the curses in Deuteronomy, if one wishes to pause in the midst of them, he may do so. However, it has become the practice of the people not to pause, but to have one person read it all.

VA'ETHANAN FOR TUESDAY ואתחנן ליום שלישי

TORAH תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

ד וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם: וְאַתּוּן דְּאַדְבֶּקְתּוּן בְּדַחֲלְתָּא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן קַיָּמִין כּוּלְכוֹן יוֹמָא דֵּין: שני ה רְאֵה ו לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: חֲזוֹ דְּאַלֶּפִית יָתְכוֹן קְיָמַיָּא וְדִינַיָּא כְּמָא דִי פַקְּדַנִי יְיָ אֱלָהָי לְמֶעְבַּד כֵּן בְּגוֹ אַרְעָא דִי אַתּוּן עַלִין תַּמָּן לְמֵירְתַהּ: ו וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם

(4) But you who cleaved to the Lord your God are alive, all of you, this day. (5) Behold, I have taught you statutes and judgments, just as the Lord my God commanded me, that you should do so in the midst of the land to which you are coming to possess. (6) Keep them and do them; for this is your wisdom and